

Sygn. akt III KK 472/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 stycznia 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Włodzimierz Wróbel (przewodniczący)

SSN Andrzej Ryński (sprawozdawca)

SSN Roman Sądej

Protokolant Jolanta Włostowska

w sprawie J. W.

skazanego na podstawie art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu - w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

w dniu 13 stycznia 2016 roku

kasacji, wniesionej przez Rzecznika Praw Obywatelskich na korzyść skazanego
od wyroku Sądu Rejonowego w L.

z dnia 10 grudnia 2012 r., sygn. akt IV K 1641/11

**uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi
Rejonowemu do ponownego rozpoznania.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 10 grudnia 2012 r. Sąd Rejonowy w L. uznał J. W. za
winnego tego, że:

- 1) w sierpniu 2009 r., daty dziennej nieustalonej, w R., działając wspólnie i w porozumieniu z ustaloną osobą, dokonał zaboru w celu przywłaszczenia ok 40 mb przewodu siłowego, powodując straty w wysokości około 300 zł, na szkodę I. C.;
- 2) w październiku 2009 r., daty dziennej nieustalonej, w R., działając wspólnie i w

porozumieniu z ustaloną osobą, po uprzednim przecięciu kłódek zabezpieczających drzwi metalowego garażu i kontenera włamał się do ich wnętrza, skąd dokonał zaboru w celu przywłaszczenia metalowych wkrętów do blachy, drewna, przewodów elektrycznych, latarek elektrycznych, kłódek, zamków powodując łączne straty w wysokości 500 zł., na szkodę E. Z.;

3) w okresie około jesieni do dnia 30 listopada 2009 r., daty dziennej nieustalonej, w S., działając wspólnie i w porozumieniu z ustaloną osobą, po uprzednim oberwaniu kłódki zabezpieczającej i ukręceniu skobla drzwi budynku gospodarczego, dokonał zaboru z wnętrza farby koloru żółtego, powodując straty w wysokości około 50 zł., na szkodę Z. W.;

4) w okresie od 25 października do 3 listopada 2009 r.; daty dziennej nieustalonej, w R., po uprzednim oberwaniu kłódek zabezpieczających drzwi budynku mieszkalnego i gospodarczego, włamał się do wnętrza tych pomieszczeń, skąd dokonał zaboru w celu przywłaszczenia silnika elektrycznego, sprężarki elektrycznej, prostownika elektrycznego, przewodów elektrycznych dwu i czterożyłowych, skrzynki narzędziowej z narzędziami, szlifierki kątowej Pegazus, wiertarki elektrycznej, radiomagnetofonu CD, powodując łączne straty w wysokości około 3000 zł., na szkodę S. Ż.;

5) w okresie około końca 2009 r. do 28 lutego 2010 r., daty dziennej nieustalonej, w P., po uprzednim pokonaniu zabezpieczenia okien drewnianej altanki w postaci folii budowlanej włamał się do wnętrza pomieszczeń, skąd dokonał zaboru w celu przywłaszczenia sekatorów ogrodniczych, łopatkę tzw. saperki, przewodów elektrycznych, powodując straty w wysokości około 500 zł., na szkodę J. L.;

6) w okresie 15 grudnia 2009 r. do 11 stycznia 2010 r. w K., po uprzednim wyłamaniu drzwi murowanego budynku, dostał się do jego wnętrza, skąd dokonał zaboru w celu przywłaszczenia, przewodów elektrycznych, silnika elektrycznego do betoniarki, części zamiennych do kosiarki, wkrętaków, szczypiec, kombinerek, nożyc do blachy, powodując łączne straty w wysokości około 1800 zł., na szkodę W. K.

Za czyn opisany w pkt 1, Sąd Rejonowy wymierzył oskarżonemu, na podstawie art. 278 § 1 k.k., karę 6 miesięcy pozbawienia wolności, zaś na mocy art. 33 § 2 k.k. karę grzywny w wysokości 30 stawek dziennych, po 10 złotych każda.

Za czyny opisane w pkt 2, 3, 4, 5, 6, zakwalifikowane jako ciąg przestępstw, na podstawie art. 91 § 1 k.k. w zw. z art. 279 § 1 k.k., Sąd Rejonowy wymierzył oskarżonemu karę 2 lat pozbawienia wolności oraz na mocy art. 33 § 2 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k. karę grzywny w wysokości 100 stawek dziennych grzywny po 10 złotych każda.

Na mocy art. 91 § 2 k.k., orzeczone w ten sposób kary pozbawienia wolności i grzywny Sąd Rejonowy połączył i wymierzył oskarżonemu karę łączną 2 lat pozbawienia wolności i 120 stawek dziennych grzywny po 10 złotych każda. Natomiast na mocy art. 69 § 1 i 2 k.k. i art. 70 § 2 k.k., orzeczoną karę łączną pozbawienia wolności warunkowo zawiesił na okres 5 lat próby, jednocześnie oddając oskarżonego pod dozór kuratora.

Ponadto, na mocy art. 46 § 1 k.k., Sąd zobowiązał oskarżonego do naprawienia szkody poprzez zapłatę na rzecz sześciu poszkodowanych określonych kwot oraz zwolnił oskarżonego od kosztów.

Powyższy wyrok nie został zaskarżony przez strony i uprawomocnił się w pierwszej instancji.

Postanowieniem z dnia 26 lutego 2015 r. Sąd Rejonowy zarządził wobec skazanego wykonanie kary łącznej 2 lat pozbawienia wolności (akta wykonawcze).

Następnie, postanowieniem z dnia 26 marca 2015 r. Sąd Rejonowy w oparciu o przepis art. 50 ust. 2 ustawy z dnia 27 września 2013 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw stwierdził, że czyn zarzucany oskarżonemu w pkt I wyroku stanowi obecnie wykroczenie z art. 119 § 1 k.w. i zarządził wobec niego wykonanie zastępczej kary aresztu w wymiarze sześciu dni za nieuiszczoną grzywnę orzeczoną za czyn z pkt I wyroku, przyjmując jeden dzień aresztu za równoważny grzywnie w kwocie 50 złotych. Ponadto, Sąd zarządził wobec skazanego wykonanie 50 dni zastępczej kary pozbawienia wolności za nieuiszczoną grzywnę orzeczoną w pkt II wyroku, w wymiarze 100 stawek dziennych po 10 złotych każda (k. 387). Marginalnie należy zauważyć, że w sprawie tej kontrapencjonalizacja została dokonana w sposób nieprawidłowy, ponieważ zastosowanie aktualnie uchylonego już przepisu art. 50 ust. 2 wskazanej ustawy nowelizującej, mogło polegać jedynie na przekształceniu prawomocnie orzeczonej kary na sankcję przewidzianą za wykroczenie z art. 119 § 1 k.w., co nie

powodowało zmiany podstawy skazania przyjętej w prawomocnym wyroku, które w dalszym ciągu jest skazaniem za przestępstwo. Nadto w analizowanej sprawie dokonanie kontrawencjonalizacji pogarszało sytuację skazanego, wobec przyjęcia zasady pełnej absorpcji przy oznaczeniu wymiaru kary łącznej pozbawienia wolności, a zatem było niedopuszczalne.

W dniu 11 grudnia 2015 r. do Sądu Najwyższego wpłynęła kasacja Rzecznika Praw Obywatelskich od prawomocnego wyroku Sądu Rejonowego w L. z dnia 10 grudnia 2012 r., w której zarzucono rażące i mające istotny wpływ na treść orzeczenia naruszenie prawa karnego procesowego, tj. art. 366 § 1 k.p.k. (w brzmieniu obowiązującym w dacie orzekania), polegające na zaniechaniu wyjaśnienia wszystkich istotnych okoliczności sprawy, związanych z pobytem oskarżonego w jednostce penitencjarnej w okresie pokrywającym się częściowo z czasem popełnienia zarzucanych mu czynów, w wyniku czego doszło do rażącego naruszenia jego prawa do obrony, to jest art. 6 k.p.k.

W konsekwencji skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja wniesiona przez Rzecznika Praw Obywatelskich na korzyść J. W. okazała się zasadna, a sformułowany w niej zarzut zasługiwał na uwzględnienie.

Analiza akt przedmiotowej sprawy w istocie wskazuje, że doszło do rażącego naruszenia przepisu art. 366 § 1 k.p.k. poprzez zaniechanie przez Sąd Rejonowy wyjaśnienia wszystkich istotnych okoliczności sprawy, związanych z pobytem skazanego w jednostce penitencjarnej w związku z tymczasowym aresztowaniem w sprawie o sygn. akt IV K .../09 w okresie pokrywającym się częściowo z czasem popełnienia zarzucanych mu w przedmiotowej sprawie czynów, co w konsekwencji pociągnęło za sobą dokonanie częściowo wadliwych ustaleń faktycznych, na co wskazuje redakcja poszczególnych czynów przypisanych skazanemu w zaskarżonym kasacją wyroku.

Oskarżony J. W., przesłuchiwany zarówno w toku postępowania przygotowawczego, jak i sądowego nie przyznał się do popełnienia zarzucanych mu czynów. Wyjaśniając na rozprawie w dniu 21 marca 2012 r. wskazał natomiast, że w czasie objętym zarzutem przebywał przez 3 miesiące, tj. od 28 lipca 2009 r.

do 27 października 2009 r. w areszcie śledczym w L. do sprawy kradzieży z włamaniem, za którą został następnie skazany prawomocnym wyrokiem (k. 169, 266). Ponadto, w aktach sprawy znajduje się także informacja z Aresztu Śledczego w L., z której wprost wynika, że J. W. został zwolniony z przedmiotowej jednostki w związku z zakończeniem stosowania środka zapobiegawczego w dniu 27 października 2009 r. (k. 313).

Wydając zaskarżony kasacją wyrok Sąd Rejonowy dysponował zatem informacjami w zakresie możliwego pobytu oskarżonego w areszcie śledczym w okresie objętym zarzutem, jednak mimo to, nie podjął żadnych czynności zmierzających do wyjaśnienia tej okoliczności.

Jednocześnie, z akt wykonawczych przedmiotowej sprawy wynika, że skazany J. W. w okresie od dnia 31 lipca 2009 r. do dnia 27 października 2009 r. przebywał w areszcie śledczym w L. jako osoba tymczasowo aresztowana do sprawy o sygn. akt VI K ../09.

Wpływ opisanego powyżej rażącego naruszenia przepisów prawa procesowego na treść zaskarżonego kasacją wyroku jest nie tylko ewidentny, ale i istotny. Uwzględnienie okresu pozbawienia wolności oskarżonego w ramach tymczasowego aresztowania o ile zostanie on jednoznacznie potwierdzony, może doprowadzić do uniewinnienia oskarżonego co najmniej w odniesieniu do czynu przypisanego mu w pkt 1 i skorygowania ustaleń w zakresie czasu dokonania, czynów przypisanych oskarżonemu w pkt. 2, 3 i 4. Te korekty mogłyby ewentualnie wpłynąć na wymiar orzeczonych wobec skazanego kar jednostkowych oraz kary łącznej.

Z tych wszystkich względów orzeczono jak wyżej.

W postępowaniu ponownym fakt pobytu oskarżonego w areszcie śledczym powinien być sprawdzony poprzez sięgnięcie do dokumentów źródłowych w postaci postanowień o zastosowaniu i uchyleniu tymczasowego aresztowania w sprawie VI K ../09 oraz skonfrontowany z tymi dowodami, które stanowiły podstawę ustalenia sprawstwa oskarżonego w odniesieniu do wskazanych wyżej czynów, przy uwzględnieniu funkcjonowania pośredniego zakazu *reformationis in peius* (art. 443 k.p.k.) oraz ewentualnie art. 538 § 3 k.p.k.

Trzeba jednocześnie dodać, że uchylenie w trybie kasacji przedmiotowego wyroku z przekazaniem sprawy do ponownego rozpoznania, spowodowało, że przestają funkcjonować w obrocie prawnym orzeczenia z nim powiązane a to: postanowienia Sąd Rejonowy z dnia 26 lutego 2015 r. o zarządzeniu wykonania warunkowo zawieszanej kary łącznej oraz z dnia 26 marca 2015 r. o kontrawencjonalizacji.

kc